

23 Kap.

Huru skadedjur må fällas, så och *skall och varggårdar bör hållas.

1 §. Björn, varg, lo, räv, järv, mård, utter, bäver, säl och andra skadedjur, så och örn, hök, uv, glada och flera rovfåglar, må var man saklöst skjuta eller fånga och dem behålla.

2 §. Vargnät skall vart helt hemman hålla, fyra famnar långt och fem alnar högt och de mindre så mycket som däremot svarar: Det skall färdigt vara, så *skallbud kommer och så starkt, att det ej brister, då en man kliver der upp på. *Skallbud skola lyda som kreatur har: Ingen vare der fri före, utom präst och prästgård, där han själv bor, så och klockare och klockarbostaden och inneboende kvinna.

3 §. Nu var det till häradsskall bådat, då bör en man från vart matlag, och af sätesgårds torpare varannan komma, med bössa, jaktspjut, eller yxa så tidigt, som han kallad är; men då *skall sker inom socknen, får ingen sig därifrån undandraga, som något boskapskreatur har. Hvilken sig ej i tid infinner sig eller kommer utan dugligt nät och jaktverktyg, eller ej blir ståendes där han ställes och gör vad honom blivit befallt, eller visar sig otidig, eller gör oljud, eller går ifrån *skallet förr än manskapet är uppropad, och lov gives; böter en daler. Bliver han alldeles ute; böter två daler, och annan gång dubbelt; utan Domaren pröfar att han laga förfall haft. Förtiger den, som *skallet förestår, någon, som borta varit, eller sig förbrutit, som sagt är, eller giver han, eller annan, något lov, att bli *förfallolös från *skallet; böter två daler.

4 §. I varje socken, där det tarvas, och ske kan, skola alla, som där bo och jord äga, var efter egodel sin, bygga en varggård eller varggrop, och den skall *fjerdung av socknen uppehålla var sitt år. Torpare hjälpe *bolby deras att bygga och uppehålla. Är det ödejord; då håller den varggård uppe, som ängen slår, ifrån den dag han den slagit, och året om: Eljest bygge hela socken för ödejorden. Kommer ej den, som kallad är till denna byggnad; böter sex mark, och bygge ej dess mindre. Förfaller varggård; böter den *fjerdung tio daler, som uppehålla borde, och rätta den åter upp.

5 §. Försummar någon sin vakt och arbete sitt vid varggrop, då han varder tillsagd, att hålla der bete; böter för var dag en daler. Och den det uppsatta bete dräper, eller river ner, bötar tre daler. Fördärvar någon varggrop; böter tio daler, och rätt allt upp igen.

6 §. Jakt betjante och allmogen skola, den tid skadedjuren yngla, vinlägga sig, att ungarna fånga och utdöda; och njute den, som skall, fångar eller fäller skadedjur, av häradskassören, eller av stadens medel, där det sker på stadens mark, fyra daler för var stor björn, för björnunge en daler, för varg två daler, för vargunge en daler, för räv sexton öre, och för rävunge åtta öre.

Förklaring av ord med *:

skall - gammal benämning på större drevjakt, t.ex. björnskall, vargskall.

förfallolös - som är utan (laga) förfall

fjerdung - fjärdedel

bolby, i medeltidslagarna och i 1734 års lag de ursprungliga, gamla byarna där varje bybo ägde sin gård, samtidigt som han hade del i byns gemensamt ägda marker.